NOORD-BRABANDER.

Dicere verum
Quid vetat? HORATIUS.

NOMMER 31 — 'S BOSCH. — DONDERDAG 12 MAART 1835.

Duitschland.

FRANKFORT, den 8 Maart.

Eene buitengewone bijlage der *Wiener Zeitung* van maandag den 2 Maart is van den volgenden inhoud:

»Het heeft den almagtigen God behaagd, Z. M. den Keizer en Koning *Frans den Eersten*, onzen innig geliefden landsvader, tot zich te roepen. — Hoogstdezelve is heden morgen, vijftien minuten voor één ure, overleden.

»Z. K. K. Apostolische Majesteit *Ferdinand de Eerste*, onze thans regerende allergenadigste Keizer, heeft, na deze hoogstbedroevende gebeurtenis, de volgende eigenhandige brieven uitgevaardigd:

»*Keizerlijke eigenhandige brief aan den eersten Opper-hofmeester* Vorst von Colloredo.

»Waarde Vorst *Colloredo!*

»Het heeft den almagtigen God behaagd, Z. M. den Keizer en Koning, mijnen geëerbiedigden en innig geliefden vader, van deze aarde af te roepen. Hoogstdezelve is heden morgen een vierde uurs voor 1 ure overleden.

»Met het gevoel van de diepste smart over het verlies van den doorluchtigen vereeuwigden, wiens wijsheid het geluk zijner volken te midden van de stormen des tijds op hechte grondslagen gevestigd heeft, wiens regtvaardigheid eene magtige beschermmin voor elk regt en een krachtig schild tegen alle willekeur was, en wiens deugden een voorbeeld zullen zijn voor alle tijden, voldoe ik aan de verheven roeping, om op den weg voort te schreden, welken hij met zoo veel wijsheid aangeduid en met zoo veel volharding bewandeld heeft.

»Ik beklim den troon mijner vaderen met het vaste besluit, om, getrouw aan de inzigten mijns vaders, even als hij, in het vroome vertrouwen op God, het geluk en de welvaart mijner volkeren langs den weg des regts, tot het doelwit van al mijne zorgen en bemoeijingen te maken.

»Ik noodig al de beambten van mijn hof- en staatsbestuur, welke ik bij deze zonder uitzondering in hunne bedieningen, ambten en waardigheden bevestige, uit, om mij in mijne pogingen hunnen pligtmatigen bijstand te verleenen, en overeenkomstig hunnen eed, van welks plegtige vernieuwing ik hen ontsla, zich met naauwgezetheid en ijver naar de bestaande voorschriften aan hunne bestemming toe te wijden.

»Gij zult onverwijld orde stellen op datgene, wat bij deze gelegenheid uw ambt medebrengt; van den inhoud van dit mijn schrijven terstond kennis aan alle hofstaven, hofambten, garden en orde kanselarijen, opdat elk in zijnen kring het noodige beschikke pl, voor zoo ver het noodig moet zijn, voorstellen deswege aan m, doe vooral echter zult gij aan de hofkanselarijen voorschrijven, dat zij zonder verwijl de noodige maatregelen in alle provincien verordenen wegens het houden der lijkpleghtigheden voor mijnen vereeuwigden vader, en wegens het staken van alle met de algemeene droefenis en rouw onbestaanbare vermakelijkheden.

»Weenen, den 2 Maart 1835.

»FERDINAND, m. p.»

»*Keizerlijk eigenhandige brief aan den Raid-Hof- en Staats-Kanselier*, Vorst von Metternich.

Waarde Vorst *Metternich!*

»Hierin gesloten deele ik u een afschrift van mijn zoo even aan den eersten opperhofmeester uitgevaardigd schrijven mede.

»Door de ongelukkige gebeurtenis, die ons allen met rouwe, maar mij in het bijzonder met de grootste smart vervult, nog te hevig geschokt, vergenoeg ik mij op dit oogenblik met u te betuigen, dat ik uwe verdiensten jegens mijnen doorluchtigen Vader, mijn Huis en den staat ten volle erken, u van mijne welwillendheid en genade te verzekeren, u tot de voortzetting uwer diensten op dezelfde wijze uit te noodigen, en u op te dragen, om aan alle uwe ondergeschikte beambten binnen en buiten 's lands te kennen te geven, dat ik hen zonder uitzondering in hunne bedieningen ambten en waardigheden bevestige, met bijvoeging, dat ik, in het vertrouwen op hunne naauwgezetheid en trouw, waarmede zij in de vervulling hunner pligten naar de bestaande voorschriften zullen voortgaan, hen ontsla van de plegtige vernieuwing der door hen afgelegde eeden.

»Tevens doe ik u opmerken, dat de noodige maatregelen genomen of aan mij voorgesteld zullen moeten worden, opzigtelijk den nieuwen titel en het nieuwe wapen, met betrekking tot welke gij aan het bestuur van het munt- en bergwezen, voor zoo veel aangaat de verandering van den muntstempel, en aan alle hofstaven en hofbeambten, alsmede wien het verder aangaat, voor zooveel betreft de verandering der ambts-zegels, de noodige voorschriften zult geven.

»Weenen, 2 Maart 1835. »FERDINAND, m. p.»

»*Keizerlijke eigenhandige brief aan den Staats- en Conferentie-Minister*, Graaf von Kollowrat.

Waarde Graaf *Kollowrat!*

»Hier ingesloten deel ik u een afschrift mede van mijne zoo even aan den eersten opper-hofmeester afgevaardigden brief.

»Nog te hevig ontroerd over de ongelukkige gebeurtenis, die ons allen met droefheid, en mij inzonderheid met de diepste smart heeft getroffen, acht ik mij in dit oogenblik daartoe, van u te verzekeren, dat ik de diensten, die gij aan mijnen doorluchtigen Vader, aan mijn Huis en aan den staat bewezen hebt, ten volle erken, en dat gij op mijne toegenegenheid en genade rekenen kunt; u tevens oproepende, om op denzelfden voet met het bewijzen dier diensten voort te gaan, en u opdragende, om al de leden van mijnen staats- en conferentie-raad de bevestiging in hun ambt aan te kondigen, onder bijvoeging, dat ik, in het vol vertrouwen op hunnen naauwgezetten bijstand in de vervulling mijner moeijelijke roeping en op hunne beproefde trouw, hen van het plegtig vernieuwen van hunnen afgelegden eed ontsla.

»Alle leden van den staatsraad zonder uitzondering bevestig ik in hunne tegenwoordige ambten, terwijl ik hen van de plegtige vernieuwing hunner eeden onthef, in het vertrouwen, dat zij thans even als te voren de door hen bezworene verpligtingen trouw en ijverig zullen nakomen.

»Weenen, den 2 Maart 1835.

»FERDINAND, m. p.»

»*Keizerlijke eigenhandige brief aan den Generaal der ruiterij en voorzitter van den Hof-Krijgsraad*, Graaf von Hardegg.

»Waarde Graaf *Hardegg!*

»Hier ingesloten deel ik u een afschrift mede van mijnen zoo even aan den eersten opper-hofmeester afgevaardigden brief, welks inhoud u door hem, voor zooveel de beambten van het oorlogsbestuur daarin betrokken zijn, ook langs den gebruikelijken weg zal worden medegedeeld; te gelijk echter is het mijn wil, dat gij onverwijld mijn gekrouw leger met het groote verlies, dat het geleden heeft, bekend maakt.

»Ik betuig aan de gezamenlijke generaals, oversten, staf- en hoofdofficieren, alsmede aan al de manschappen van mijn leger, den door hen gezworen eed, en verwacht, dat in overeenkomst daarmede de bevelhebbers van allen rang zullen voortvaren met de pligten, aan de betrekkingen en ambten, waarin zij geplaatst zijn, verbonden, getrouwelijk te vervullen, en de belangen der hun toevertrouwde leger-afdeelingen, volgens de verordeningen en voorschriften omtrent de dienst te behartigen.

»Mijn leger heeft ten allen tijde en bij elke gelegenheid, steeds door gehoorzaamheid aan strenge orde en krijgstucht, door onwankelbare trouw en door roemrijke dapperheid uitgeblonken, en ik reken er op, dat deze deugden en hoedanigheden steeds in deszelfs rijen te huis zullen behooren.

»Weenen, den 2 Maart 1835.

»FERDINAND, m. p.»

— De verslagenheid over dit sterfgeval is niet slechts in Oostenrijk, maar ook hier en overal elders in Duitsland, waar men het berigt er van ontvangen heeft, groot en algemeen, niet slechts om den mogelijken invloed daarvan op den gang der zaken in Europa, maar ook uit hoofde der ongeveinste achting voor het minzaam, menschlievend, en vrede ademend karakter van den overledenen.

De zo even overleden Monarch, *Frans Joseph Karel*, was de zoon van den Roomschen Keizer *Leopold II* en van *Maria Louisa*, dochter van Koning *Karel III* van Spanje, en werd den 22 Februarij 1768 te Florence geboren. Hij volgde den 1 Maart 1792 zijnen vader op als vorst der oosterrijksche erfstaten, werd den 6 Julij van dat jaar tot Koning van Hongarije verheven, den 7 Julij tot roomsch Keizer verkozen en den 14 der zelfde maand te Frankfort plegtig gekroond, terwijl zijne kroning tot Koning van Bohemen, den 9 Augustus, plaats had. Na de verheffing van Frankrijk tot keizerrijk verklaarde hij zich, bij patentbrieven van den 11 Augustus en proclamatie van den 7 December 1804, tot erfkeizer van Oosterrijk, en legde, ten gevolge der oprigting van het Rijnverbond in Julij 1806, de duitsche keizerskroon, den 6 Augustus daaraanvolgende, neder.

De Keizer is viermalen gehuwd geweest. Zijne eerste gemalin was eene dochter van hertog *Frederik Eugenius* van Wurtemburg, en stierf den 18 Februarij 1790. De tweede was *Maria Theresia*, dochter van *Ferdinand IV*, Koning der beide Sicilien, en overleed den 13 April 1807. Hij hertrouwde met *Maria Louisa Beatrix*, jongste dochter van zijnen overledenen oom, den hertog van Modena-Brisgau, die hem den 7 April 1816 door den dood ontviel, waarna hij den 10 November in den echt trad met de tegenwoordige Keizerin weduwe *Charlotta Augusta*, dochter van Koning *Maximiliaan* van Beijeren, ten jare 1792 geboren.

Alleen uit den tweede dezer huwelijken heeft de Keizer kinderen nagelaten en daaronder zijnen oudsten zoon *Ferdinand Karel Leopold Joseph Frans*, geboren den 19 April 1793, tot Koning van Hongarije gekroond den 28 September 1830 en in het volgend jaar gehuwd met de dochter van den laatsten Koning van Sardinie. Deze volgt zijnen vader op, onder den naam van *Ferdinand I*.

— Uit Rome meldt men, dat don *Miguel* daar zeer stil leefde, en geen plan scheen te hebben die stad vooreerst met der woon te verlaten.

— Te Bayreuth, in Beijeren, had zich, volgens brieven van den 2 dezer, het gerucht verspreid, dat de afsluiting der zwitzersche grenzen, van de oostenrijksche, beijersche en wurtembergsche zijde, werkelijk was bevolen. De overste *Hartel Mark*, die zich aldaar met verlof bevond, had last ontvangen terug te keeren, en aan het hoofd van vier eskadrons naar de grenzen te trekken.

— Uit München wordt dd. 27 Februarij het volgende voorval gemeld, hetwelk al wederom doet zien, hoe omzigtig men moet zijn bij het begraven van afgestorvenen en tevens het nut aantoont der begraafplaatsen, in welke de lijken, alvorens ter aarde besteld te worden, nog gedurende eenigen tijd in de open doodskist worden nedergezet. In het daar ter stede nabij het kerkhof opgerigte gebouw ter ontvangst van lijken vond men den 26 een tweejarig kind, juist toen men het ter begraafenis beram wegbalen, in de doodkist overeind zitten en zonder zich te bekreunen om de talooze lijken die het omringden, met de bloemen spelen, waarmede men het vermeende lijkje had opgesierd. Zoodra het kind menschen zag verlangde het naar deszelfs moeder.

— Te Triest wil men weten dat op de egyptische vloot in de haven van Alexandrien, uit hoofde van wanbetaling der soldij, een opstand is uitgebroken, welke zoo ernstig was, dat men genoodzaakt geweest was aan de vorderingen der opstandelingen te te geven en vervolgens een gedeelte der schepen naar Candia had gezonden.

— De *Augsburgsche Zeitung* deelt berigten uit Konstantinopel mede van den 13 der vorige maand, die alles behalve vredelievend luiden. *Mehemed-ali* verdrietig over den tegenspoed die hem sints eenigen tijd trof, zoude, volgens dit schrijven, in eene diepe melancholie vervallen zijn, die welligt binnen kort een einde aan zijn leven kon maken. Zulks gevoelende, is hij ten hoogste verstoord, dat hem zijn gelief koosd plan, de ontroering van den Sultan, niet is gelukt, heeft *Ibrahim*-bassa uit Syrien ontboden, om dezen geheel in de geheimen zijner staatkunde in te wijden, en schoen inmiddels nogmaals den pas gesloten vrede te willen verbreken. Eene som van acht millioenen piasters, die reeds aan boord van een zijner brikken was om aan den turkschen commissaris te worden overgeleverd en naar Konstantinopel verzonden, heeft hij weder doen ontladen en gemeenden commissaris doen aanzeggen, dat hij oogenblikkelijk Alexandrien zoude verlaten, wijl de Onder-koning niet langer de speelbal van den Sultan en de europesche consuls wilde zijn. Zoodra men hierom te Konstantinopel is onderrigt geworden, werd de Ikzaz door den Sultan geraadpleegd, en besloot men om zich over de beleedigende handelwijze van *Mehemed*-ali te wreken, doch, daar zijn gedrag een verstandsverbijstering scheen aan te duiden, en de fransche en engelsche gezanten daarenboven in gestadige onderhandelingen steeds bemiddelaars waren gevoegt, deze vooraf van het gebeurde kennis te geven en over de maatregelen die men nemen zoude te raadplegen. De Reis-effendi daarop met lord *Ponsomby* en den admiraal *Roussin* in conferentie getreden zijnde, hebben deze, zoo het schijnt, geen voldoend antwoord kunnen geven, doch hadden verklaard, dat zij aan hunne hoven zouden berigten, en nadere instructien zouden vragen. De Sultan moet intusschen het vast besluit hebben genomen het uiterste te wagen, en gaat dadelijk last, de toerustingen zoo ter zee als te land met den grootsten ijver voort te zetten. Men wil dat dientengevolge de engelsche vloot door lord *Ponsomby* van Malta werd terug ontboden, terwijl de russische scheepsmagt in de Zwarte Zee steeds aangroeit.

Engeland

LONDEN, den 7 Maart.

Altijd blijft het gerucht levendig, dat de hertog van Wellington het Kabinet verlaten zal. Ook zegt men, dat de hertog van *Richmond* en lord *Stanley* in het bestuur zullen komen en dat de graaf van *Aberdeen* minister van buitenlandsche zaken en lord *Stanley* minister van kolonien zal worden.

Het huis der gemeenten is kennis gegeven, dat de kommissie, belast met het onderzoek naar de kerkelijke zaken, na eenen langdurigen arbeid, verzocht heeft ontslagen te worden van het uitbrengen van een rapport; zullende aan het huis overgelegd worden een staat der inkomsten, die elk Prelaat van kerkswege trekt.

Met een schip, dat den 23 Februarij van Alexandrien gezeild is, moet men tijding hebben, dat de russische vloot, vier oorlogschepen sterk, in den Archipel is binnengeloopen.

— De heer *Cochrane* heeft met het fransche gouvernement eene overeenkomst gesloten, tot het leveren van stoomboten tot de vaart tusschen Marseille, Genua, Livorno, Napels, Malta, Athene, Syrië, Smyrna en Konstantinopel.

Frankrijk.

PARIJS, den 8 Maart.

Het *Journal des Débats* kondigt aan, dat de maarschalk *Soult* met de zamenstelling voor het nieuwe bestuur schoen belast te zijn, en den ganschen dag heeft zich deze meening staande gehouden. Men wilde ter bevare, dat de heeren *Molé*, *de Barante*, *Pelet de la Lozère*, *Caimon*, *Ch. Dupin* en *de Rassano*, door den nieuwen voorzitter in den raad, geroepen, doch dat niet allen hunne toestemming hadden gegeven.

De verwachting dat de *Moniteur* dezen morgen eenig berigt omtrent de zamenstelling van het ministerie zoude mededeelen, is andermaal te leur gesteld, en men vreest, dat de geruchten gisteren verspreid, geen ander doel hadden, dan de discussie in de kamer der afgevaardigden te vermijden. Met dit alles schijnt de maarschalk *Soult* nog steeds tot het voorzitterschap den meesten kans te hebben, indien het hem immers gelukt een genoegzaam aantal personen te vereenigen, die met hem het bewind willen deelen. De heeren *Molé*, *de Barante*, *Berenger*, *Passy* en *Pelet de la Lozère* zouden zich daartoe hebben laten overhalen.

— Men wil dat de heer *Pasquier* den Koning andermaal eene memorie heeft aangeboden, waarbij op de noodzakelijkheid der amnestie, ten behoeve van de deelgenooten in den jongsten opstand, wordt aangedrongen.

— Te Marseille rigt de cholera sedert eenige dagen vrij groote verwoestingen aan. De hoofdstad is daardoor gestreefd, en een gedeelte der gegoede bevolking heeft de stad verlaten.

— Onder dagteekening van den 3 dezer schrijft men van de spaansche grenzen dat de insurgenten, dadelijk na het vertrek van den generaal *Mina*, andermaal in de vallei van Bastan zijn doorgedrongen en Elisonde trachten te belegeren. De junta van Navarre heeft zich te St. Estevan gevestigd.

— Nadere berigten van de spaansche grenzen bevestigen, dat *Zumala Carreguy* zich den 24 Februarij van de stad Lor Arcos heeft meester gemaakt. Daar hij deze plaats niet op den duur wilde bezetten, heeft hij de vestingwerken en de kazernen doen vernielen, en is vervolgens twee dagen later, aan het hoofd van zes bataljons, naar Piedramillers, in de nabijheid van Estella, vertrokken.

De generaal *Mina* heeft de kolonnen van *Lorenzo* en *Oraa* naar Salvaturna gezonden, om een transport dat van Vittoria werd verwacht, te geleiden, en zoude zelf, aan het hoofd der kolonne van *Linares*, den 27 naar Estella op weg gaan, om de insurgenten van daar te verdrijven.

Het schijnt overigens, dat beide partijen door het ongunstig jaargetijde verhinderd worden iets beslissends te ondernemen, doch zich intusschen door alle middelen trachten te versterken.

— De heer *Ouvrard* zal weder naar London vertrekken.

België.

BRUSSEL, den 10 Maart.

De afgevaardigden zijn gisteren overgegaan tot de herziening of tweede stemming van de wet op de gemeente-besturen, zoodanig als dezelve, in den loop der langdurige discussiën over de bijzondere bepalingen, gewijzigd of hier en daar geheel veranderd is geworden.

— Volgens een der brusselsche bladen zouden er sedert de maand Januarij jl. zoo op de kusten der Middellandsche zee als tegen die van het Kanaal niet minder dan vijf-en-zeventig schepen van allerlei soort geworpen zijn. Uit Antwerpen schrijft men van den 7., dat, volgens bekomen berigt, al de schepen van daar vertrokken, ter hoogte van Vlissingen en Ter Neuzen opgehouden, meer of min aanmerkelijke schade hadden bekomen; de galjoot, *Koningin*, kapitein *Jansens*, was ter hoogte van Blankenberg gestrand; de equipage was gered. De *Gazette de Gand* deelt de volgende berigten mede: Woensdag ll. heeft de storm groote schade in de gemeente Woldeghem aangeregt, een huis is onder anderen door midden gescheurd, eene schuur is omvergeworpen en vele boomen zijn ontworteld. Denzelfden dag is de bliksem te Biffem ingeslagen en heeft eenen grooten boom verbrijzeld; te Caprijk is eenen windmolen omvergeworpen; te Zelzaete zijn zes schuren omvergeworpen en vernield; te Munte zijn drie huizen door een hoop vernoest en heeft het bosch van den markies *de Rodes* aanmerkelijke schade geleden. In de omstreken van Ostende zijn twee douanen opgenomen en in het water geworpen waarin zij verdronken zijn.»

Nederlanden.

's HERTOGENBOSCH, den 11 Maart.

Bij besluit van Zijne Majesteit is benoemd tot hoogheemraad van Maasland, Noord-Braband, *Hendrik Antonij van Thije Hannes*.

— De opperkamerheer heeft bekend gemaakt, dat op gisteren het hof den rouw aangenomen heeft voor den tijd van zes weken, ter gelegenheid van het overlijden van Z. M. den Keizer van Oostenrijk. Zullende gedurende de drie eerste weken de middelbare en gedurende de drie laatste weken de ligte rouw gedragen worden.

— Naar men vernoemt heeft het Z. K. H. den Admiraal en Kolonel-Generaal behaagd, het tijdstip, waarop het genot der halve traktementen aan de officieren van de mobiele dienstdoende schutterij, overeenkomstig 's Konings besluit van 25 Januarij 1835, zal ophouden, te bepalen op den *eersten April* dan te vallen.

— Na eene afwezigheid van drie maanden, zullen thans, den 24 Maart, de leden der tweede kamer in de residentie terugkeeren, en zich met de als nog aanhangige of verder voor te dragen ontwerpen of voorstellen bezighouden, die, voor zoo verre bekend is, de navolgende zijn:

Wat betreft die van financiëlen aard;

1o. Ontwerpen van wet tot dekking van het te kort op de staatsbegrooting, over de dienstjaren 1831—1833, waarvan de voorziening blijkens het door Z. Exc. den minister van financien, bij de aanbieding van de financiele ontwerpen, in October jl., aangekondigd, in den loop der zitting zou worden voorgedragen, en waarbij wellig ook eenig middel zal worden aan de hand gegeven, om, in het te kort, ten gevolge van de vermindering der hoofdsom van de grondbelasting, op de begrooting voor 1835 ontstaan, te voorzien.

Men zal zich herinneren, dat het uit de financiele bescheiden, in het begin der tegenwoordige zitting van regeringswege aan de Staten-Generaal overgelegd, gebleken is, dat het nadelig slot of te kort in 's rijks middelen sedert 1831, op 1 Januarij 1834 beliep ƒ20,245,106,69, tot welks vermindering zou kunnen strekken, de in 1834 te gelde gemaakte waarden van de kapitalen, ingeschreven in het tweede grootboek der nationale schuld, rentende 2 pCt., en het overschot op de leening van ƒ93,500,000, opengesteld bij de wet van 22 November 1832 (*Staatsblad* No 54), te zamen beloopende, meerendeels van hetgeen, volgens de wet van 28 April 1834, daarvan is bestemd tot aflossing der nog in omloop zijnde 6 pCt. schuldbrieven uit de leeningen van 1831, en de daarop geloopen renten, de som van ƒ16,407,090,68, zoodat, voor zoo veel de jaren 1831—1834 betreft, het te kort ƒ3,838,016,00, bedraagt.

2o. Het ontwerp van wet, door den heer *van Reenen* voorgedragen, tot wijziging van art. 24, § 3, der wet op de personele belasting, voor zoo ware daarbij bepaald wordt dat de belasting naar de vier eerste grondslagen moet worden betaald door den eigenaar.

3o. Het door Z. Exc. den minister van financien toegezegde ontwerp van wet tot aanmoediging van het ontginnen van woeste gronden.

4o. Een ontwerp van wet tot voorziening in de volle rentebetaling der nationale schuld, op 30 Junij 1835.

En wat aangaat die van wetgevenden aard:

5o. De zeven ontwerpen van wet tot wijziging van het tweede boek van het wetboek van koophandel, die, als reeds overwogen en gewijzigd zijnde, onmiddelijk, na de heropening der zittingen, in beraadslaging zullen kunnen worden gebragt;

6o. De voordragt tot wijziging van den derden titel van het eerste boek van gemeld wetboek, handelende van *Maatschappijen en Kennootschappen*, door Z. Exc. den minister van justitie toegezegd, en bij welker overweging het punt van het toezigt der regering op de naamlooze maatschappijen, waarvan reeds vroeger te dezer zal komen;

7o. De ontwerpen van wet tot wijziging van het derde en vierde boek van opgemeld wetboek; en

8o. Het zeer eenvoudige ontwerp van wet tot wijziging der wet van 18 April 1827, betrekkelijk de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie.

Het doet zich derhalve vooruitzien, dat de bijeenkomst van de kamers nog wel eenigen tijd zal worden gevorderd, al mogt een en ander der laatste ontwerpen tot de najaarszitting verschoven worden.

— In den avond van 2 dezer is in de gemeente 's Gravenmoer een felle brand ontstaan aan het achterhuis van den landman *G. van Eersel*, welke zoodanig toenam dat het rieten dak van de schuur en het daaraanstaande huis weldra geheel in vlammen stond, het vuur zich aan een daartegenover staand huis van *P. van Eerssel* mededeelde, en deze onderscheiden panden geheel een prooi der vlammen werden. Door de wel aangebragte hulp der brandspuiten zoo van de gemeente zelve als van die van het naburige Dongen en waspik, gelijk door den ijver der ingezetenen en den hulpvaardigen bijstand van de te 's Gravenmoer gekantonneerde 4de kompagnie der tiideling kurassiers No. 9, is men er in geslaagd den verderen voortgang van den brand te stuiten. De gebouwen waren voor brandschade verzekert. Het is eenigzins opmerkelijk, dat voormelde gemeente, alwaar sedert ruim veertig jaren geen brand was ontstaan, alsnu binnen zes weken tijds die ramp tweemaal getroffen heeft.

— Uit Middelburg schrijft men van den 9 dezer:

« Wij vernemen, dat in den vroegen morgen van Vrijdag, door den hevigen storm, of wel, zoo men meent, door een hoos, onder Kruiningen, in Zuid-Beveland, drie schuren zijn omgeworpen, waarvan twee bijna nieuw waren. Ook in ons eiland, onder Zandijk, is te dier zelfder tijd eene schuur omgerukt. Gelukkig zijn er bij deze ongelukken geen menschen of vee omgekomen, hoewel er beesten zijn gewond.»

— Naar men vernoemt, is de provinciale overheid, op grond van art. 145 der grondwet, gemagtigd geworden, om, daartoe door het bevoegde klassikaal bestuur verzocht zijnde, door tusschenkomst van het openbaar gezag, te zorgen, dat de afgezette predikant *H. C. Scholte* de pastorie te Doeveren dadelijk ontruime. — De genoemde predikant is dezer dagen door de regtbank te Appingadam, voor welke hij ter zake van in dat oord plaats gehad hebbende gebeurtenissen, is teregt gesteld, vrijgesproken geworden van de tegen hem ingebragte beschuldiging.

— Volgens berigt uit Stokholm van 27 Februarij heeft de Koning een spasmodieke ziekte aanval gehad, doch bevind Z. M. zich thans weder volkomen wel.

Iets over den Staat van den Katholijken Godsdienst in eenige gedeelten van Duitschland.

Het is bekend dat zich te Cæthen in Duitschland, sedert de bekeering van den heer, *Ferdinand* van Anhalt Cæthen, die eenige jaren geleden te Parijs gekomen zijnde aldaar benevens zijne echtgenoote *Julie van Braudenburg* den R. C. godsdienst omhelsde, eene katholijke kerk gevestigd heeft. De vorst deed eene katholijke kerk te Cæthen bouwen en nam veler toen de katholijken gunstige maatregelen, [illegible] den tot opvolger, die, hoezeer niet katholijk zijnde, zich tegen dien godsdienst niet vijandig toonde. Pater *Leybach* een katholijk priester te Cæthen oefent aldaar vrijelijk zijne bediening uit. De Jesuiten zijn de eenige priesters in dat hertogdom, alwaar de katholijke godsdienst sedert de hervorming niet meer bestond, doch naderhand hebben zich katholijke familien voornamelijk te Dessau en te Zerbst gevestigd; thans zijn in die twee residentien katholijke kerken even zoo wel als te Reinburg en Cæthen, die den staat van Anhalt uitmaken.

Pater *Leybach*, die te Cæthen verblijft, heeft aldaar met vele hinderpalen te worstelen, die door de protestanten veroorzaakt worden of uit het weinig onderwijs der katholijken, die voor het grootste gedeelte nieuw bekeerden zijn, voortspruiten; gewoon aan de zeldzame oefeningen van eenen gemakkelijken godsdienst, gevoelen zij eenige moeijelijkheid om het juk van het ware geloof te dragen, zij eerbiedigen echter hunne missionnarissen en zijn aan de kerk onderworpen; de hoop voor den godsdienst in dat land bestaat in de opvoeding der kinderen, welke in eene school worden opgenomen, die door mevrouw de hertogin douairiere, eene vrouw van uitstekende godsvrucht en wonderbaren ijver, wordt ondersteund; deze school is de eenige katholijke van het land en telt slechts dertig leerlingen, behalve twaalf pensionnairen, die in een gesticht, hetwelk even als de school door de Jesuiten bestuurd wordt, vereenigd zijn. De meesten behooren aan protestantsche ouders of komen uit gemengde huwelijken voort en hunne godsdienstige opvoeding is zeer verwaarloosd. Pater *Leybach* geeft les in het fransch en latijn aan meer gevorderden, alsmede aan zeker getal jonge protestanten.

De eenigste priester die te Dessau was, is vandaar vertrokken en een der Jesuiten verrigt aldaar om de veertien dagen den dienst, welke van tijd tot tijd ook Zerbst bezoekt. Deze parochien waren in den droevigsten staat en de instellingen en gewoonten der kerk niet alleen verwaarloosd maar zelfs bijna niet meer bekend. De Franciskanen, die de eerste priesters waren, welke in dit gedeelte van het vorstendom weder verschenen, bevonden zich in groote verlegenheid en konden noch prediken over betwiste punten met de protestanten, noch openlijk eenige bedieningen uitoefenen, zelfs de dooden niet ter aarde bestellen; het gebrek eener katholijke school verpligtte de kinderen die der protestanten met groot gevaar voor hun geloof bij te wonen. Deze staat van zaken bestaat nog, doch men houdt zich bezig daarin door het oprigten eener nieuwe school te voorzien.

Deze volken bezitten gelukkige beschouwingen. De protestanten wonen de onderrigtingen zelfs met veel meer ijver dan de katholijken bij. De Jesuiten worden door den regerenden hertog zeer wel ontvangen en genieten eene vrijheid, die thans in de uitoefening hunner functien zeer zeldzaam is; zij kondigen de bullen en de mandementen zonder de minste tegenkanting af.

Volgens eene door *Ferdinand* genomene bepaling oefent de Paus zijne jurisdictie in dat land door tusschenkomst van zijnen nuntius te Munich uit; dezelfde vorst verzocht missionnarissen aan de Propaganda, die de Jesuiten met dit werk belastte. Het voorbeeld van den vorst geeft aan de missionnarissen veel gezag.

Dezelfde pater *Leybach* heeft in den afgeloopen zomer eene reis in Hanover met den heer *Liesken*, overste van het groot seminarie van Hildesheim, gedaan. Deze laatste heeft het kollegie met deszelfs inkomsten en aanhoorigheden, zoo als hetzelve was ten tijde der Jesuiten, behouden; hij heeft bijna den geheelen adel opgevoed en vele jonge lieden naar het duitsche kollegie te Rome gezonden, welke reeds terug gekomen zijn en veel beloven.

In Hanover hebben de katholijken eene schoone gebouwde en ten koste van het huis van Oostenrijk onderhouden kerk; er zijn twee priesters en twee scholen; te Brunswijk bestaat insgelijks eene schoone kerk, welke meer dan eene eeuw geleden door den hertog van Brunswijk *Antonius Ulric*, die den katholijken godsdienst omhelsd had, gesticht is. In die stad zijn twee priesters en twee katholijke scholen. Te Maagdenburg eertijds een aartsbisdom, is eene kerk, drie priesters en twee scholen; de pastoor had een israëliet gedoopt en onderwees een protestant om den katholijken godsdienst te omhelsen.

Berlijn heeft eene groote kerk, zeven priesters behalve die van het garnisoen en vele katholijke scholen. Te Dresde is mede eene zeer schoone kerk, een Bisschop, twintig priesters vele scholen en pensionnaten. Te Leipzick zijn drie priesters en twee scholen. Te Halle één priester en eene school. Pater *Grany* is op dit oogenblik biechtvader van den Koning van Saxe, Pater *Beex*, eertijds pastoor van Cæthen heeft als biechtvader de hertogin *Douairiere* te Weenen gevolgd, alwaar zijn verblijf niet vruchteloos voor den godsdienst zal zijn. Een ieder weet hoe noodlottig de edicten van *Josef II* geweest waren; men moest aan de kerk meer vijandig zijn, ondertusschen ziet men de onaanzienlijke overblijfselen van de universiteit verdwijnen die nog voor het onderwijs moesten dienen. Pater *Beex* is door den Keizer zeer wel ontvangen.

In Beijeren herstellen zich de Benedictijnen; bij Augsburg is een klooster opgerigt waaraan Z. M. de Keizer van Oostenrijk hulde heeft gedaan. Hoogstdezelve heeft dan ook den navolgenden brief aan Mgr. *Riegg*, Bisschop van Augsburg, geschreven.

« Mijn waarde Bisschop van *Riegg*, het voorwerp hetwelk gij mij in uwen brief van den 31 December aanbevolen hebt, boezemt mij de levendigste belangstelling in. Ik verheug mij over het goede, hetwelk het herstel van de orde der Benedictijnen in uw bisdom zal kunnen bewerkstelligen en ik verleen gaarne mijne medewerking, welke de abbé van Saint Stephan van Augsburg, *Barnabas Hubert* verzoekt. Ik verklaar aan de hoofden der Benedictijnen in de duitsche provincien, dat ik hun magtige om daadwerkelijk door hunne kennis van zaken, door hunne godsdienstige hulp en uit al hun vermogen, mede te werken om de kloosters der Benedictijnen van Beijeren te doen bloeijen. Gij zult u derhalve, mijn waarde Bisschop, benevens de abbé van Saint Stephan, wel willen vervoegen

aan de hoofden mijner Benedictijnen over den aard en de wijze der middelen die men u zou kunnen verleenen, zonder aan de belangen der gestichten nadeel toe te brengen. Het zal mij zeer aangenaam zijn u in persoon en de abbé *Barnabas* te ontvangen, Ik verzoek u, mij in uwe gebeden niet te vergeten.

Weenen den 23 Januarij 1835.

(Geteekend) . . . Laans, *manu propriâ*.

In onze nommers van den 26 Februarij en 3 Maart jl., hebben wij reeds een ieder gewaarschuwd tegen het lezen van een werk, geliteld; *de Roomsch-Katholijke Kerk zoo als zij is en zoo als zij niet is* enz., eerste stuk (*De Kerk*). De uitgave van dit schandelijk geschrift was ons reeds destijds bekend, en wij vermeenden een ieder daartegen te moeten waarschuwen; ten gevolge van dien verwittigen wij den heer *J. C. van Kesteren* te Amsterdam, dat zijne toegezonden advertentie over dit werk, in dit Dagblad niet geplaatst wordt; wij hebben onze kolommen altijd open voor geschriften die uit zuivere roomsch-katholijke pennen voortvloeijen; maar geenszins voor boeken, die door menschen geschreven worden, die op de titelplaat hunnen naam niet durven doen voorkomen en geene andere bedoeling hebben, dan verdeeldheid en kwaad zaad onder de rustige ingezetenen van Nederland te verspreiden; hunne bedoelingen en vuige oogmerken, hunne plannen die zij echter nimmer zullen kunnen ten uitvoer leggen, zijn te zeer bekend, dan dat men hierover iets meer behoeft te zeggen en om een doorstralend bewijs te geven met welke onverdraagzaamheid en verachting zij over dien H. godsdienst tegen wien niets op de wereld zal vermogen, spreken, nemen wij het volgende over, getrokken uit *No.* 19, tweede deel van de *Nederlandsche Stemmen*, van den 7 Maart ll., waaruit men zal zien met welken vuilaardigen geest zij bezield zijn, daarin leest men:

« Welke merkwaardige eeuw is toch de onze, waarlijk onbegrijpelijk voor den mensch, die de zaken slechts van hare uiterlijke zijde beschouwt; maar wat is zij ernstig en plegtig, wanneer men haar met het woord Gods in de hand aanschouwt. Dat ongeloof, dat alle standen der maatschappij doordringt, die stemme des satans, die *vrede, vrede* roept, terwijl er geen vrede bestaat. Die roomsche Kerk, wier aangewezen eindpaal nadert, maar die in de stuiptrekkingen van den doodstrijd nog een oogenblik dezelfs krachten hernemen moet, om hog gedurende eenigen tijd de zielen te verblinden. Van den anderen kant, alle die kinderen Gods, die openbaar worden. Dat woord van God, dat gedurende achttien jaren onder al de volkeren der aarde verbreid wordt. Die belangstelling in het lot der Joden, na eenen haat van achttien eeuwen. Die volgers van *Mahomet*, die Negers, die Chinezen, die alle reeds den dageraad van een hoogst gewigtig tijdvak zien aanbreken. Hoe zouden wij ons dan niet in het stof moeten vernederen, aan de voeten van het kruis van *Christus*, en den dag des Heeren verkondigen! Want het schijnt mij zeker, dat wij een der belangrijke tijdperken naderen, waarin *Christus* zijne magt en getrouwheid openbaart. O! mogten wij dan niet terug wijken, maar het oog op ons eenig kompas gerigt, moedig voortgaan. Nog eenige jaren, en onze pelgrimsreis is afgeloopen, en wij zijn bij Hem, die ons heeft lief gehad. »

Dit staaltje zij genoeg. De *Nederlandsche Stemmen* en consorten wachten zich niet veel verder te gaan, willen zij als pelgrims den drempel van het zinneloozhuis niet betreden: wij raden derhalve den heer *van Kesteren* aan, om zijn advertentie in dagbladen van eene andere kleur te plaatsen indien hem nog eenige hoop overblijft om zijne aangekondigde werken met *succes* te verkoopen.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

De Ondergeteekenden weder Exempl. BREVIERS in 12o. van *Plompeux* uit Luik ontvangen hebbende, zullen dezelve ingenaaid à *f* 5-00 op de eerste aanvraag dadelijk afleveren.

Benevens:

Nederlandsche Brieven met onderrigtingen en aanmerkingen opgehelderd, ten dienste der beschaafde jeugd; door *Fr. van Haverbeke* à *f* 1-00.

Keus van schoone en zedekundige Nederduitsche en Fransche Dichtstukken à *f* 1-00.

Proeve van vertaalde Dichtstukjes ten dienste der Katholijke Jeugd à 90 Cts.

Voorleezingen van Nederduitsche Dichtstukken à 60 Cts.

Oden en Gedichten van Mr. *Rhynvis Feith*, 3 din. in 12o. à *f* 4-50.

Hulde aan de Nagedachtenis van wijlen den Wel Eerw. Heer *H. Tonas*. à 25 Cts.

Nederduitsch Rijm-Woordenboek, waarin de bruikbare rijmwoorden uit de beste Noord- en Zuid-Nederlandsche Dichters bijeen verzameld en naar vokaal-orde, onder derzelver natuurlijke klanken gerangschikt zijn; tot gemak bij de noodzakelijke beoefening der Dichtkunst, door *P. G. Wenen Gijsbeek*, à *f* 1-00.

Beknopte Handleiding tot het Schaakspel à 60 Cts.

» Verklaring van het Gamba- en Quadrillespel à 15 Cts.

's Bosch, 5 Maart 1835.

Gebr. LANGENHUYSEN,
Boekhandelaars.

BEKENDMAKINGEN.

Een JONGELING van den R. C. Godsdienst, met de FRANSCHE TAAL en de Leerwijze van *PRINSEN* bekend, zag zich gaarne als SECONDANT geplaatst, brieven *franco* aan de Drukkers dezer.

MARKTBERIGTEN

Enkhuizen, den 10 Maart.

Rogge,	het nederlandsch mud,	*f*	4-20	à 0-00.
Boekweit,		»	3-70	à 0-00.
Haver,		»	2-40	à 0-00.
Garst,		»	0-00	à 0-00.
Het nederlandsch pond boter		»	0-58	à 0-50.

De vier nederlandsche ponden roggebrood 26 cents.

Amsterdam, den 9 Maart.

Tarwe, als voren, 128 pond bonte Poolsche *f* 203; 129, 131 pond puike Friessche *f* 160, 166; 128 pond jarige Rijn *f* 160.
Rogge, in een doen, 120 Rijn *f* 140.
Garst, in een doen, 103, 106 pond N. Oldammer Zomer *f* 105, 110.
Haver, als voren, 92 pond Groninger Friessche *f* 106,
Boekweit, zonder handel.
Koolzaad, dadelijk zonder handel, op levering wel zoo aangenaam, in September 70½ p. vl., en in October 70¾ à ¾.
Lijnzaad, in een doen, 103 pond Petersburger *f* 300; 106 pond Koningsberger *f* 292½.
Hennipzaad, stil, *f* 150 à 190.

Rotterdam, den 9 Maart.

Jenever het Nederl. Vat, zonder Fust, *f* 17,50 } zonder de belas-
Amst. Proef het » » » » 20,25 } ting.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Te Weenen waren den 2 genoteerd: 4 pCt. 92; Bankactien 1275.

Te Parijs uit hoofde van zondag geene fondsnoteering.

Te Antwerpen waren den 9: Belg. 100¾; Nep. 90⅞; Sp. perp. 48⅛; ¼; 3 pCt. 27½; Cortes 48⅛, ¼; Uitgest. 16⅜; Braz. 84.

BEURSPRIJS DER EFFECTEN, TE AMSTERDAM.

ZATURDAG, *den 7 Maart.*

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
NEDERLANDEN. pCt.			
Werkel. Schuld. 2½	55⅝		
Dito dito . . 5	101⅛	101⅞	101⅝
Uitgeteelde dito . . .	1 5/16		
Kansbiljetten dito . .	25 13/16		
Amort. Syndik. 4½	95⅛	95 5/16	95⅛
Dito dito . . 3½	80		
Schatkist-bill. . . 6			
Oorlogsschuld 2½	100⅛		
Leening 1831. . . 6			
Handel-Maats. . 4½	105⅞	106⅛	106⅛
FRANKRIJK.			
Inschr. Grootb. . . 3			
ENGELAND.			
Dito per 12 Aug. . 3			
SPANJE.			
Perpet. Amst. . . 5	48⅛	48⅜	48¼
Dito 1000 . . . 3½	27⅞		

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
SPANJE. pCt.			
Cert. bij *Osy Legr.* 4			
Uitgest. 5 pct. Sch.	16 3/16	16⅛	16 7/16
Cort. Bons. Lond. 5	48 7/4		
NAPELS.			
Certificat *L. e B.* 5	90		
Dito *Falcet C.* . . 5	91⅝		
Leen. Lond. *R.* . . 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* . . . 5	103¾	103½	
Dito dito . . . 5	103⅞	104	
Cert. dito . . . 5	98 15/16	99	99
Obl. te Londen . . 5			
Certif. te Hamb. . 5	99⅛		
Inschrijv. Assig. . 6	70 11/16		
Certificat dito. . 6	70⅞		
POLEN.			
Aand. Loot. fl. 300			

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
PRUISSEN. pCt.			
Aand. loot. R. 50 .	114	114¼	114⅛
N. te Londen 1830 4			
OOSTENRIJK.			
Dito dito *f* 100 . .			
Dito dito . . 5e . 4	4 16		
Metalliek 5	99¼	99⅜	99⅜
Dito Lond. gen. . 5	99¼		
Dito 2½	55¼	55⅜	55⅜
Ween. B. *Geldet C.* 5			
Dito 4			
Cert. Stadsh. dito 2½			
Ween. Randich. . 3			
Wenen Metaliek.	71⅝	71⅝	71⅝
PORTUGAL.			
Leening te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Rotschild.* . . 5	84 5/16	85	84 5/16

Koers van het Geld: Belgen 3 en Prol. 3¾ à 4 pCt.

Te 's-Hertogenbosch, bij de Gebr. LANGENHUYSEN, Drukkers en Uitgevers van den *Noord-Brabander*.